

Regeringskansliet Socialdepartementet

Yttrande över departementspromemorian Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende**Yttrande**

Utifrån barnrättsperspektivet är det väsentligt att samhällets ansvar för barn som vistas i skyddat boende klargörs i lagstiftningen. Promemorians förslag till kompletteringar av tidigare betänkanden gäller främst socialnämndens befogenheter att placera barn i skyddat boende när det saknas samtycke från en vårdnadshavare samt förändringar i skollag samt offentlighets- och sekretesslag.

Promemorians förslag innebär en inskränkning i vårdnadshavares grundläggande bestämmanderätt över sina barn enligt föräldrabalken. Det innebär även en inskränkning i den kommunala självbestämmanderätten. Jönköpings kommun bedömer att om rättssäkerheten kan upprätthållas är det rimligt att göra en inskränkning i såväl vårdnadshavares rättigheter som den kommunala självbestämmanderätten. Barnets behov av skydd avseende fysisk och psykisk hälsa måste i vissa akuta situationer väga tyngre än dessa intressen.

I promemorian föreslås att socialnämnden får behörighet att besluta om omedelbar placering av barn hos den förälder som har fått skyddat boende. Socialtjänstens handläggning blir snarlik den som gäller vid omedelbart omhändertagande enligt LVU¹. För att förfarandet ska vara rättssäkert och samtidigt tillgodose barnrättsperspektivet är det helt nödvändigt att socialnämndens beslut kan bli föremål för rättslig prövning. Det innebär att beslutet måste kunna överprövas av domstol. Då det föreslås en sådan ordning bedöms att rättssäkerheten kan tillgodoses varför förslaget tillstyrks.

För att omedelbar placering i skyddat boende ska kunna äga rum utan samtycke från den ene vårdnadshavaren förutsätts att personen inte kan anträffas eller att det finns särskilda skäl. I många fall kan vårdnadshavare anträffas varför det ofta kommer att bli en bedömning utifrån rekvisitet ”särskilda skäl” dvs utifrån skyddsaspekten. Detta ställer krav på socialtjänstens utredningar och beslutsunderlag. I utredningen bedöms tillkommande arbetsuppgifter vara av mindre om-

¹ Lag om vård av unga

fattning. Såvida rättssäkerheten och kvaliteten på underlagen ska upprätthållas delar inte Jönköpings kommuns denna bedömning. Förslagen innebär en tydligt ökad belastning på landets socialtjänster. Det är dock svårt att bedöma omfattningen beräknat i antal tjänster och pengar. Med detta i beaktande tillstyrks förslaget.

Skolan ställs ofta inför svårhanterliga problem såväl vad gäller vårdnadshavares samtycke till byte av förskola men även avseende frågor om offentlighet och sekretess. Det är för skolan välkomnande klargöranden varför förslaget tillstyrks.

Ett barn som placeras i ett skyddat boende får inte ändrad folkbokföring. Det krävs därför ett klargörande av vilken kommun som har ansvar för att tillgodose barnets behov av utbildning. Om ett barn vistas i ett skyddat boende som inte befinner sig i hemkommunen så ska eleven ha rätt att bli mottagen i grund- och särskola i den kommun där eleven vistas. Denna kommun har tillika rätt till interkommunal ersättning från elevens hemkommun. Vidare likställs barn i skyddat boende med barn som är bosatta i kommunen då det gäller mottagande till nationella program i gymnasie- och gymnasiesärskolan. Även i denna del tillstyrks förslagen.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Ann-Marie Nilsson
Kommunstyrelsens ordförande

Johan Fritz
Stadsdirektör